

ŞOK VE GÖĞÜS AĞRISINDA İLK YARDIM

Sunum Planı

- Şok
 - Genel bilgiler
 - Şok belirti ve bulguları
 - Şoktaki hastada ilk yardım uygulama basamakları
 - Şokta dikkat edilmesi gereken hususlar
- Göğüs ağrısı
 - Genel bilgiler
 - Kalp krizi belirti ve bulguları
 - Göğüs ağrılı hastada ilk yardım uygulama basamakları
 - Göğüs ağrısında dikkat edilmesi gereken hususlar
- Özet

Şok

Genel Bilgiler

- Dokuların ihtiyacı olan oksijen ve diğer temel gereksinimlerin dolaşım bozukluğu nedeniyle sağlanamaması durumuna şok adı verilir.
- Şok hayatı tehdit eden bir durumdur.
- Şok, kalp krizinden şiddetli alerjik reaksiyona kadar pek çok nedenden kaynaklanabilir.
- Kalıcı organ hasarını ve ölümü önlemek için acil tedavi gerektirir.

Şok

Genel Bilgiler

- **Şok için risk altında olanlar:**
 - Şiddetli dış kanaması olan hasta/yaralılar.
 - Çok sayıda uzun kemikte (kol ve bacak kemikleri) ciddi kırığı olan yaralılar.
 - Karın ve göğüs bölgesinde yaralanması olanlar.
 - Ciddi enfeksiyonu olanlar.
 - Ciddi alerjik reaksiyonu olanlar.
 - Kalp krizi bulguları olanlar.

Şok

Belirti ve Bulguları

- Endişe ve huzursuzluk
- Güçsüzlük
- Sersemlik
- Baş dönmesi
- Bulantı-kusma
- Terleme
- Fenalık hissi
- Susuzluk hissi
- Kan basıncında düşme
- Hızlı ve zayıf nabız
- Hızlı ve yüzeysel solunum
- Ciltte soğukluk, solukluk ve nemlilik
- Dudak çevresinde solukluk ya da morarma
- Tırnaklarda morarma
- Bilinç seviyesinde azalma
- Göğüs ağrısı

Şok

İlk Yardım

Öncelikle kendiniz, hasta/yaralı ve çevredekilerin güvende olduğundan emin olun.

- Hasta/yaralının bilincini kontrol edin.
- 112 acil yardım numarasının arayarak ya da aratarak yardım isteyin.
- Hasta/yaralıyı sırt üstü düz zemine yatırın ve rahat etmesini sağlayın.
- Hasta/yaralının havayolu, solunumunu ve dolaşımını kontrol edin.
- Hasta/yaralının mümkün olduğunca temiz hava solumasını sağlayın.
- Hasta/yaralıyı mümkün olduğunca hareket ettirmeyin.
- Dış kanama varsa hemen kanamayı kontrol altına almaya çalışın.

Şok

İlk Yardım

- Hasta/yaralıyı şok pozisyonuna getirin.
- Hasta/yaralının üzerindeki kıyafetler sıkıysa gevşetin.
- Hasta/yaralının üzerinde ıslak kıyafetler varsa kişiyi fazla hareket ettirmeden çıkarmaya çalışın veya kıyafetleri kesin.
- Hasta/yaralının ağzından kan geliyor veya kusuyorsa hasta/yaralıyı düz şekilde yan tarafına çevirip kan veya kusmuğun solunum yollarına kaçmasını önleyin.

Şok

İlk Yardım

- Hasta/yaralının üzerini örtün ancak aşırı ısınmasına engel olun.
- Eğer kanama kol veya bacadan kaynaklanıyorsa kol ve bacağı hareket etmeyecek şekilde tespit edin.

Şok

İlk Yardım

- Hasta/yaralıya yiyecek veya içecek vermeyin.
- Hasta/yaralının bilincini ve yaşam bulgularını 2-3 dakika arayla kontrol edin.
- 112 acil yardım ekiplerine teslim edinceye kadar hasta/yaralının yanından ayrılmayın.
- Hasta/yaralının endişe ve korkularını gidererek psikolojik destek sağlayın.
- Bilinci kötüleşirse kurtarma (iyileşme, derleme) pozisyonuna getirin.
- Solunumu durursa Temel Yaşam Desteğine başlayın.

Şok

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Şoktaki hasta/yaralıya müdahalede zaman çok önemlidir.
- Kalça ve bacak yaralanmalarında ayakları yukarı kaldırmak daha fazla hasara neden olur. Bundan dolayı bu yaralanmalarda ayaklar yukarı kaldırılmamalıdır.
- Kafa yaralanması olan, felç geçiren, göğüs yaralanması olan, nefes alma güçlüğü çeken veya kalp krizinden şüphelenilen hasta/yaralının bacaklarını kaldırmayın.
- Şok pozisyonu, yaralanma veya yaralanma kanıtı yoksa uygulanmalıdır.

Göğüs Ağrısı

Göğüs Ağrısı

Genel Bilgiler

- Göğüs ağrısı; basit bir kas veya mide ağrısından, hayatı tehdit eden kalp krizi, akciğer damar tıkanıklığı veya büyük damar yırtılmasından kaynaklanabilen yaygın bir sağlık sorunudur.
- İlk yardımcıları için dikkate alınması gereken en önemli husus kalp krizidir.
- Sigara içmek, yüksek tansiyon, şeker hastalığı ve fazla kilo kalp krizine neden olabilecek önemli risk faktörleridir.
- Göğüs ağrısına erken ve doğru müdahale yapılması hayatta kalma şansını artırmaktadır.

Göğüs Ağrısı

Genel Bilgiler

- Kalp ile ilgili bir sorun olduğunu düşündüren uyarıcı işaretler şunlardır:
 - Ağrının 15 dakikadan uzun sürmesi
 - Ağrının hareket etmekle artması
 - İstirahatte rahatlamanın olması ve
 - Hasta/yaralının kalp problemlerinin olması ve kalp ilaçları kullanıyor olması.

Göğüs Ağrısı

Kalp Krizi Belirti Ve Bulguları

- Göğüste rahatsızlık, gerginlik veya ağrı
- Omuz, sırt, boyun, çene, kollar veya mideye yayılan ağrı
- Ezici, sıkıştırıcı ve göğüs üzerine ağırlık çökmesi şeklinde ağrı
- Göğüs ortasında baskı hissi
- Baş dönmesi ve bayılma
- Terleme
- Nefes almada zorluk
- Bulantı ve kusma
- Sıkıntı hissi

Göğüs Ağrısı

İlk Yardım

- Hasta/yaralının hayati bulgularını kontrol edin.
- Hasta/yaralıyı rahat bir pozisyonda oturtun ya da düz yatırın. Yarı oturur pozisyon genellikle bu tür durumlar için en rahat olanıdır.
- Dinlenmesini ve hareket etmemesini isteyin.
- Kıyafetleri dar ise gevşetin.
- Hasta/yaralıya güven verin ve onu sakinleştirin.

Göğüs Ağrısı

İlk Yardım

- Hasta/yaralıyı tekrar değerlendirin. Daha öncesinde buna benzer ağrıların olup olmadığını sorun.
- Hasta/yaralının kalp rahatsızlığı için ilaç alıp almadığını sorun.
- Reçeteli ilacı yanındaysa almasına izin verin (örneğin; dilaltı nitrogliserin reçete edilmiş ise, en fazla üç doza kadar alması güvenli kabul edilebilir).
- Aspirini varsa, bir aspirin tabletini çiğnemesini ve daha sonra bir miktar su ile yutmasını isteyin.

Göğüs Ağrısı

İlk Yardım

- Hasta/yaralının öncesinde kalp hastalığı yok ve benzer şikâyetleri olmamış ise hasta/yaralıyı kalp krizi geçiriyormuş gibi değerlendirin.
- 112 acil yardım numarasını arayarak ya da aratarak yardım isteyin.
- Sağlık ekipleri gelinceye kadar hasta/yaralının yanında kalın.
- Hasta/yaralının bilinci kaybolursa kurtarma (iyileşme, derlenme) pozisyonuna getirin.
- Hasta/yaralının solunumu durursa Temel Yaşam Desteğine başlayın.

Göğüs Ağrısı

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Göğüs ağrısında öncelikle düşünülmesi gereken hastalık kalp krizi olmalıdır.
- Kalp hastalığı olan bir kişide göğüs ağrısı ve rahatsızlık varsa, ancak dinlenme ve ilaca rağmen ağrıda azalma olmuyorsa, kişi kalp krizi olarak kabul edilmelidir.
- Göğüs ağrısı olan yetişkinler için ilk yardım ortamında erken dönemde aspirin verilmesi önerilmektedir.
- Kalp kaynaklı olduğunu düşündürmeyen göğüs ağrısı varsa veya ilk yardımcı aspirin verip vermemekte kararsız kalırsa, aspirin vermemelidir.

Özet

- Herhangi bir sağlık problemi veya yaralanma şoka yol açabilir.
- Şokun neden olduğu hasar, hangi vücut bölgesinin oksijensiz kaldığına ve oksijensiz kalma süresine bağlıdır.
- Kalıcı organ hasarı ve ölümü önlemek için 112 acil yardım numarası aranarak ya da aratılarak yardım istenmelidir.
- Göğüs ağrısı kalp, akciğer, büyük damar, sindirim sistemi ve kas kaynaklı olabilir.
- Göğüs ortasında şiddetli sıkıştırıcı, baskı tarzında olan; kollara, boyna, çeneye ve omuza yayılan ağrılarda kalp krizi düşünülmelidir.
- Göğüs ağrısına erken ve doğru müdahale hayatta kalma oranını artırmaktadır.